

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ ПРИНЦИПОМ СВОБОДИ ТВОРЧОСТІ ТА ПРИНЦИПОМ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

Сиволап І.В., студентка; СумДУ, гр. Ю-64

Події останніх декількох років зумовили внесення до українського законодавства низки обмежень, щодо ввезення на територію України деяких російськомовних літературних творів та аудіовізуальних творів.

Принцип захисту національних інтересів повинен бути основою здійснення державної політики. Національні інтереси, тобто життєво важливі матеріальні, інтелектуальні і духовні цінності Українського народу як носія суверенітету і єдиного джерела влади в Україні відповідно до Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 р. № 964-IV повинні захищатися від реальних та потенційних загроз. Однією із таких загроз є пропаганда країни-агресора, що здійснюється через розповсюдження на території України літературних та аудіовізуальних творів, зміст яких формує невірні уявлення про діяльність силових органів Російської Федерації. Проте запроваджені Законом України «Про внесення змін до деяких законів щодо обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту» від 08.12.2016 № 1780-19 заборони розповсюдження таких творів, на думку деяких дослідників, призвели до порушення такого права громадян як право на свободу творчості.

Свобода творчості полягає у вираженні власної думки у творчому напрямку. Принцип свободи творчості закріплюється на конституційному рівні (ст. 54 Конституції України). Він нерозривно пов'язаний з принципом свободи слова, тому що дає можливість кожному громадянину на вільне висловлення думки в рамках створення творів літератури та мистецтва.

На думку Н.В. Бочарової, конституційна свобода творчості людини як гарантована державою можливість включає такі елементи: вибір займатися творчістю, вибір виду творчості, способу участі в ньому, право розвивати творчі здібності, право на державну підтримку творчої діяльності, право розпоряджатися результатами творчої праці,

право захищати свобод творчості і результати творчої праці [1, с. 70]. Таким чином, право на свободу творчості у загальному випадку передбачає і можливість розповсюджувати результати творчої діяльності. Проте здійснюючи свої права особа не повинна порушувати права та законні інтереси інших осіб.

У правовій практиці права людини і громадянина в Україні можуть обмежуватися лише у випадку, прямо передбачених Конституцією. Таким чином, принцип захисту національних інтересів може обмежувати принцип свободи творчості, але це не повинно завдавати шкоди реалізації прав і свобод громадян. Слід забезпечити баланс дії цих двох принципів.

На даний момент у видавничій справі та у аудіовізуальних творах ввели майже однаковий перелік заборон. Основний сенс полягає у забороні пропаганди антиукраїнського настрою. Основний перелік визначений у Законі України «Про внесення змін до деяких законів щодо обмеження доступу на український ринок іноземної друкованої продукції антиукраїнського змісту».

Отже слід зазначити, що все ж таки не вся російська література підпадає під заборону, бо значна кількість творів у своєму сюжеті не містять антиукраїнського характеру.

З моєї точки зору обмеження, що стосуються образотворчих тем та засобів негативно впливають на самостійне вираження автора, а також позбавляє суспільство правдивих і реалістичних творів. Творчість, що існує без обмежень набагато цінніша за всі політичні питання та принципи, задля дотримання яких обмежують свободу творчості.

Досить дієвою виглядає заборона російських фільмів та серіалів, бо саме вони пропагують антиукраїнський настрій. Їх негативний вплив поширюється на маси українців. Замість заборони книжок краще прибрати російські фільми, які дійсно пропагують державу-агресора.

1. Бочарова Н.В. Значення конституційного забезпечення свободи творчості та права на результати творчої діяльності в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc7/16.pdf>.

Керівник: Плотнікова М.В., доцент